אמר להם הממונה פרק שלישי יומא לד.

מסורת הש"ס

א) [ספחים נח: כתובות קו: כ"ק קיח. כ"מ נה. ובחים קנ. מנחות מט. תמיד כח:]. ב) [ספחים נח.]. ג) נמ"ל טעסן: עולה. ד) [עי' רש"ס].

תורה אור השלם

1. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֲלְבֵי הַשְּׁלָמִים: ויקרא ו ה

2. אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיְיָ עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: ויקרא כג לז

3. בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְקוָק תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: ויקרא כד ח

4. וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֹק עוֹלָם לַיְיָ כָּלִיל תֻּקְטָר: ויקרא ו טו

5. וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכַלְתֻּהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְיָ חֹק עוֹלָם: ויקרא ב ד ט

6. וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וְכִנְסָכוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ: במדבר כח ח

7. וְנִסְכוֹ רְבִיעִת ההין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיְיָ: במדבר כח ז

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) נמ' ת"ר ונסכו יכו' משל ערבים. נ"ב דוקא מנחה ונסכים אלו מתרוויחו קלי דהא כתיב בתרים ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו וגו' אלא דלהכי כתיב הכא לכבש הא' לומר לך שיש לעבות לי מהן עיקר. וכ"מ במ"ש תוס' בד"ה רבי אומר יכו'. אבל הא ודאי דדשעון שפיר דשמיהן טעונין נסכים מקרא דכמנחת הבקר וכנסכו ובהא עליני דרבנן סברי דהכיא לכבש הא' קלי דאדמיך ליה ואת הכבש השני תעשה בין הערבים ומתנו עשה הכתוב עיקר וילמד שתרוייהו משל ערבים ואפ"ג דמדכתיב כמנחת הבקר וכנסכו משמע אדרבה דשל ערב למד משל בקר אמ"ר ואם הכיא אינעבד דלדרשה דר' יוחנן לעיל מזה מה מנחת הבקר קטורת קודמת וכו' עכ"ל ע"ד דיעו"ש שהאריך עיד אבל זה נכון:

תוס' ישנים

כו' ת"ל לא כתיב בהן בבקר בבקר בהטעת המקם נרות ושלחה בקושיא ואם תאמר נרים לקים היכי אתיא ליה שפיר קושיא דרב פפא דיין שמן הכתוב אין מוכה להספיקן ר"ל דלהרבים העמיד הר מן הכתוב דאי לא תימא הכי שהוא מכ"ת הייכן אנו ליקחין זה מדעתנו שיש לנו להספיק בחמצע עבודה ת"ע מגלן: חלקהו לשני בקרים. מיתה לה"ר יוסף מגלן ליה

עין משפט נר מצוה

לא א מיי' פ"ח מהל' תמידין הלכה ב:
לד ב מיי' פ"ו מהל' תמידין הלכה יא [וס"ד הלכה יא]:

מוסף רש"י

ת"ל וערך עליה העולה. כתר ומבר עליה הכהן כתיב, דהוה סידור מערכה (פסחים נח:). **העולה היא עולה ראשונה.** מדלא כתיב ועבך עליה עולה, אלא העולה, הכי קאמר וערך עליה מיד העולה הראשונה המוכנה המונחת מתלה לכל העולות, וכייב עולת תמיד דפרשת קרבנות (נכ' פנחס) דקרבן תמיד כתיב בראשה (פסחים שם, ובע"ין בתוספות קו. חגיגה קנ.). **לו:** העולה משמע העולה הבא לאשונה לכל הקרבנות (מנחות מט:) **לו:** ה' יתיבה דרש (ב"מ נה:). **לבזיכין.** היא לבונה הנתונה בשני מיכים על שתי מערכות של לחם הפנים, ובשבת היו מפלקין הישנה ומקדרין את החדשה כדכתיב (ויקרא כד) ביום השבת יערכנו, ומקטיר הבזיכין והן מחיכין הלחם לאכילת כהנים דכתיב (שם) והיתה ללחם לאהרן ולבניו אכלהו מיד (פסחים נח.). **מוספין קודמין לבזיכין.** לעלות מיכן והקטרתן (שם).

רבינו חננאל

שנאמר וערך עליה העולה, ואמר רבא העולה לשון ידוע כי היא עולה ראשונה. מנחה להביתין שנאמר עולה ומנחה. כלומר אחר העולה מנחה. **חביתין לנסכין.** פיר' מצאנו שהמנחה קודמת לנסכין שנאמר עולה ומנחה זבח ונסכים, והחביתין אע"פ שאינם מנחת זבח הן מנחת כהן, שנאמר על מחבת בשמן, לפיכך אמר כל ששם מנחה עליה קודמת לנסכים. נסכין למוספין, שנאמר זבח ונסכים, כלומר התמיד ועמו נסכים ואחריו המוספין. **מוספין קודמין לבזיכין** דאע"ג דאיכא למימר בזיכין נמרי חק חק מן החביתין, כתיב בבזיכין קדש קדשים הוא (לה' ו) [לה' מאשי ה' חק עולם, וכתיב בחביתין והבהן המשיח תחתיו מכניו יעשה אותה חק עולם לה' כליל, כשם שקודמין החביתין למוספין כך קודמין הבזיכין. כיון דכתיב בבזיכין ביום השבת ביום השבת, ובמוספין אינו כתיב אלא וביום השבת פעם אחת, אהני ביום ביום שכתב בבזיכין לאחר. **קטרת של שחר היתה קריבה בין דם לאברים כו'.** אוקימנא לרבנן כדתנן כל שבעה הימים הוא זורק את הדם ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות. הנה הקטורת בין דם לנרות, ומתניתין דהכא לא דקדק לשנותם על הסדר, והא דאבא שאול שעונה היא כדמסדר המערכה אבי משמע דגמרא אליבא דאבא שאול. **ותני** נרות קודמין לקטורת וקטורת קודמת לאברים הנה הקטורת בין נרות לאברים. **וקטורת של בין הערבים קריבה בין**

ת"ל[1] וערך עליה העולה ואמר רבא[2] העולה היא עולה ראשונה ומנחה לחביתין עולה ומנחה וחביתין לנסכים שום מנחה ונסכים למוספין[2] זבח ונסכים ומוספין לבזיכין והתניא בזיכין קודמין למוספין תנאי היא אמר אביי מסתברא כמאן דאמר[3] מוספין קודמין לבזיכין לאו מי אמרת בבקר בבקר להקדים הכא נמי[3] ביום ביום לאחר מ"ט דמאן דאמר בזיכין קודמין למוספין גמר[4] חוקה[5] חוקה מחביתין אי מהתם גמר ליגמרה כולה מילתא מהתם להכי אהני ביום ביום לאחר: קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים וכו': מני אי רבנן בין דם לנרות מיבעי ליה אי אבא שאול בין נרות לאיברים מיבעי ליה לעולם רבנן היא ובסידרא לא קא מיירי: ושל בין הערבים היתה קריבה בין איברים לנסכים וכו': מנא הני מילי אמר ר' יוחנן דאמר קרא[6] כמנחת הבקר וכנסכו תעשה מה מנחת הבקר קטורת קודמת לנסכים אף כאן קטורת קודמת לנסכים אי מה להלן קטורת קודמת לאיברים אף כאן קטורת קודמת לאיברים מי כתיב כאיברי הבקר כמנחת הבקר כתיב כמנחת הבקר ולא כאיברי הבקר א] תנו רבנן[7] ונסכו רביעית ההין ילמד של שחרית משל ערבית רבי

העולה עולה ראשונה. תימה למה לי קרא תיפוק ליה ממלגד עולת הבקר אשר לעולת התמיד דנפקא לן מייה בפרק כל התדיר (זבחים דף פט.) כל התדיר מחבירו קודם את חבירו וכי תימא דהוה למוספין והאי לנדרים ונדבות ולריכי דמוספין [קבוע] להם זמן ונדרים ונדבות שביתה בכל יום והא בפרק התמיד (מנחות דף מט.) מייתי לקרא דהעולה לתמידין קודמין למוספין דקאמר הימי דמי הא דתנן התמידין אינן מעכבין המוספין אלימא דאית ליה ולקדם והתניא העולה כו' ועוד קשה טפי דבפ"פ הגוזל קמא (ב"ק דף קיא.) דרש מדכתיב (במדבר ה) מלבד אל הכפורים מכלל דכפר בראשה ופריך אלא מעתה מלגד עולת הבקר מכלל דמוספין בראשה והתניא העולה וכו' הוה ליה למיפרך ממתני' דכל התדיר (זבחים דף פט.) דלדרבה ממלגד גופיה דרשינן איפכא וליכא למימר נמי דאיתעבר מלגד לגבור שאין להם תמידין ומוספין אלא כדי אחד מהם דהא מתני' דכל התדיר לא אייתי כולה אלא בלקדם דומיא דדם חטאת קודם לדם עולה דקתני התם בהדה וליכא למימר נמי חד למלגה וחד לעכב דעיכובא ליכא כדאמר בפרק המלגה (מנחות דף מט.) וי"ל דהעולה עולה ראשונה להקדמה דהקטרה דקרא בהקטרה אייתי וקרא דמלגד להקדמת שחיטה שחיטה שמעינן את אלה בעשיית דם אייתי והשתא ניחא דמייתי כפ' התכל' (נ"ז שם) מהעולה לאשמעי' בהקטרה דלא תגן כפ' כל התדיר (זבחים דף פט.) דתמיד קודם לי נמי משום הוה ס"ד דמקשה שהוא מעכב הלכך פריך מברייתא דלשון שלא יהיה דבר קודם משמע טפי עיכובא מלישנא דמתני' דכל התדיר וניחא נמי דלא מייתי בהגוזל קמא מההיא דכל התדיר לאוכמי [על מלגד אל הכפורים דלא הוי] כפר בראשה דאיכא למימר לעולם כפר בראשה והדר אל כפדר שנכתבו בפרשה אבל כבל התדיר אייתי בעשיית דם וה"ק קרא מלגד עולת הבקר שעשיתם עבודת הדם ככר תעשו את אלה אבל הקטורה דכתיב מקמי קרא דמלגד תהא קודם התמיד דכולי קראי דקמיה בהקטרה משתעי דכתיב בהו (במדבר כח) אשה ריח ניחוח להכי אצטריך לאיתויי העולה דאפילו בהקטרה תמיד קודם אע"ג דהקטר מוספין כתיב בראשה אפ"ה תמיד קודם הכא נמי נימא דאע"ג דכפר כתיב בראשה אבל הכאורים קדיש מיהו תימה למה לי קרא דהעולה דמלגד לאשמועינן דתמידין בזיכין דמוספין בעבודת דם מיפוק ליה מדכתיב בבקר בתמיד ובמוספין ביום וע"ל דאיצטריך עולת התמיד אלא בעמא קא יהיב קרא למילתיה מאי טעמא אמרי לך מלגד עולת הבקר שהיא עולת התמיד וכל דבר שהוא תדיר קודם לדבר שאינו תדיר וכן משמע בפ' כל התדיר דגמר מהכא בכל דוכתא דקתני כל התדיר מחבירו קודם כו' עד שנאמר מלגד: **העולה** עולה ראשונה. י"מ שהיא עולת התמיד שכתובה לאשונה בפרשת פינחס אי נמי קסבר עולה שהקריבו אבותיו לפני הר סיני עולת תמיד והיא היתה לאשונה לכל הקרבנות ציבור ופלוגתא היא בפ"ק דחגיגה (דף ו.) דאיכא למ"ד עולת תמיד הוה ואיכא למ"ד עולת דאייה הוה (וע' תוס' ב"מ נה.): **חביתין** לנסכים שום מנחה. הא דלא קאמר טעמא משום דבחביתים כתיב מחצתה בנקר משום דבנסכים כתיב נמי בבקר כמנחת הבקר וכנסכו (במדבר כח):

נסכים לבזיכין זבח ונסכים. תימה לי אמאי לא קאמר טעמא יוקדם דבר שנאמר בו בבקר לדבר שנאמר בו ביום ובלאו הכי איצטריך קרא לזבח ונסכים לדרשא אחריתי בפרק התודה (מנחות דף עט.) אין הנסכים מתקדשין אלא בשחיטת הזבח שנאמר זבח ונסכים וע"ל דאיצטריך למילף מהאי קרא כדי ליישב אותו אפי' למאן דאמר בזיכין קודמין למוספין אע"ג דהכא כתיב ביום והכא כתיב תרי ביום אלמא דלא משמע ליה ביום לאחר להכי מייתי קרא דזבח ונסכים אין להקשות מגלן דמנחה קודמת לנסכים אי משום דכתב עולה ומנחה אימא דנסכים קודמין למנחה דכתיב זבח ונסכים דהא לא קשה כלל דבכל דוכתא כתיב מנחה בראשה ואח"כ נסכים ובההוא קרא גופיה כתיב מנחה בראשה דכתיב עולה ומנחה זבח ונסכים:

לעולם רבנן היא. הא דלא קאמר אי בעית אימא רבנן אי בעית אימא אבא שאול ובסידרא לא קא מיירי י"ל משום דרישא דלא כאבא שאול דקתני וכנסכו להקטיר קטורת ולהטיב הנרות כדאמר בפ"ק (דף יד.):

רבי

אברין לנסכין, גמר מן הקטורת של שחר, מה הקטורת של שחר כתיב בה בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה, הנה בבקר בבקר מקטיר ואחר הקטורת החמיד ומנחתו ונסכו, כך תמיד של בין הערבים אחר הקטורת ובאשיגין כיון שאתה למד תמיד של בין הערבים כתמיד של שחר, למוד אותו לכל דבר והתיה הקטורת קודמת אפילו לאיברים. ודתינן מי כתיב כאיברי הבקר. [כמנחת הבקר] וכנסכו כתיב. למנחה ולנסך הקישו ולא לאיברים. ת"ר ונסכו רביעית ההין יין

---

1) ל"ל ויקטורת. 2) ע"כ שיך לדף הקודם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com